

leiderdorp

FINANCIËLE
KADERNOTA
2025-2028

INHOUDSOPGAVE

A. Voorwoord	3
B. Leeswijzer	7
C. Kadernota	9
Perspectief 2025-2034	9
Algemene uitgangspunten	11
Programma 1: Meedoen in Leiderdorp	15
Programma 2: Aantrekkelijk Leiderdorp	17
Programma 3: Bestuur en organisatie van Leiderdorp	20
Algemene Dekkingsmiddelen	22
Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	24
D. Indexeringen	25
E. Investerings	27
F. Fin. overzicht	29

A. VOORWOORD

Met trots presenteren we de financiële kadernota 2025-2028. Met deze kadernota bereidt het college zich voor op de programmabegroting voor 2025. Verschillende recente maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de gemeente Leiderdorp. Bijvoorbeeld de vorming van een nieuw kabinet. Denk hierbij ook aan de aangekondigde efficiencykorting bij de overheveling van de SPUK-bijdragen in het gemeentefonds, het voornemen om de spreidingswet in te trekken, het beleid inzake het klimaat en de aandacht voor het woningtekort. Het Rijk geeft slechts ten dele duidelijkheid over het zogenoemde “ravijnjaar”. Dat maakt dat de financiële opgave voor gemeenten de komende jaren fors kan zijn.

Wij vinden dat we vanuit een degelijk financieel beleid hierop anticiperen. Zowel door de lucht, die ook zichtbaar is in de recente jaarverslagen, uit de begroting te halen. Maar ook door het voorstellen van enkele ombuigingen. Wij realiseren ons dat hiermee nog niet alle jaren financieel sluitend zijn. Dat kan pas als het Rijk duidelijkheid geeft hoe zij gemeenten in positie brengen om hun maatschappelijke taken uit te voeren. Ondanks de financiële tekorten als gevolg van de bezuinigingen die de Rijksoverheid toepast op alle gemeenten, is het gelukt om een solide basis neer te zetten voor de begroting voor 2025 en 2026.

De afname van de rijksbijdrage legt druk op de begroting. De gemeente kan niet meer geld uitgeven dan er binnenkomt. Daarom stelt het college in de Kadernota 2025 – 2028 voor om te bezuinigen en om de inkomsten te verhogen. Dat betekent dat we snijden in onze eigen uitgaven en dat de lasten voor de inwoners en bezoekers omhoog zullen gaan. Door enerzijds te bezuinigen en anderzijds de inkomsten te verhogen is het mogelijk om een aantal nieuwe initiatieven te nemen. Bijvoorbeeld extra investeringen op diverse beleidsvelden en met name in het sociale domein en verduurzaming.

Zo stelt het college voor om een armoedefunctionaris aan te stellen om een brug te slaan tussen mensen met inkomensproblemen, hulporganisaties en de gemeente. Ook wil het college meer geld besteden aan het bibliotheekwerk. In totaal stelt het college voor verschillende maatregelen in het programma Meedoen in Leiderdorp voor 2025 een impuls van € 742.093 voor.

Voor het Programma Aantrekkelijk Leiderdorp stelt het college een extra bedrag van € 244.006 voor in 2025. Daarmee investeert het college ondermeer in de doorontwikkeling naar een duurzaamheidscentrum, worden de tarieven voor evenementenvergunningen gehalveerd en is er meer geld beschikbaar om (sociale) woningbouwprojecten met een onrendabele top te stimuleren.

De energietransitie zal een vlucht nemen vanaf 2025. Daarom stelt het college voor om € 500.000 uit de reserve Duurzaamheid hieraan beschikbaar te stellen. Het college wil deze middelen inzetten op regionale samenwerking rondom warmtenetten, duurzame opwek en (oplossingen voor) netcongestie. Daarnaast wil het college lokale ontwikkelingen stimuleren door middel van gebiedsgerichte wijkaanpakken, participatie en onderzoeken. De activiteiten worden in de programmabegroting uitgewerkt.

Ook voor het Programma Bestuur en organisatie van Leiderdorp stelt het college een aantal noodzakelijke aanpassingen voor ter grootte van € 29.657 in 2025.

Met deze Kadernota legt het college een betrouwbaar en degelijk financieel plaatje neer voor voortzetting van het beleid uit het coalitieakkoord en dat ook ruimte biedt voor nieuwe impulsen.

In de Financiële Kadernota 2025-2028 worden autonome ontwikkelingen en nieuwe beleidswensen gemeld waarbij dit jaar is ingezet op een budget neutrale verwerking van de indexeringen. De uitkomst van deze kadernota is opgenomen bij het onderdeel 'algemene uitgangspunten' en betreft een geactualiseerd beeld van de begrotingstekorten, zonder de inzet van mogelijke dekkingsmaatregelen.

Voor de dekking van de begrotingstekorten met ingang van 2026 is het project "Het Ravijn Overbruggen" (HRO) doorlopen. De resultaten van dat project bieden wij u separaat aan. Uit het geheel van mogelijke dekkingsmaatregelen hebben wij een keuze gemaakt die in de nota HRO is uitgewerkt in de tabel "Voorstel inzet dekkingsmaatregelen".

In het onderdeel perspectief 2025-2034 gaan we ook in op de mogelijkheden om algemene reserves in te zetten als structureel dekkingsmiddel. In de nota HRO zijn wij uitgebreid ingegaan op deze mogelijkheid met het voorstel om de algemene reserves daartoe te versterken. Hoewel de actualisering van de risico's en de berekening van de solvabiliteitsratio's tot en met 2028 eerst in het kader van de samenstelling van de begroting 2025 aan de orde komen, proberen we wel een "schets" te geven van de wijze waarop we - ter overbrugging - algemene reserves kunnen inzetten als structureel dekkingsmiddel.

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de kadernota en de voorgestelde dekkingsmaatregelen uit de nota HRO samengebracht. Het begrotingstekort dat daarna overblijft komt in de jaren 2026 t/m 2028 op respectievelijk € 1,6 miljoen, € 1,9 miljoen en € 1,9 miljoen uit. Dat tekort blijft net binnen het bedrag van € 2 miljoen. Nu de opschalingskorting is geschrapt, is dit het bedrag waarvan we verwachten dat het rijk ons gaat compenseren.

Onderwerp	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo huidig meerjarenbeeld	6.250	3.867.877	3.850.926	3.763.733
Ontwikkelingen Financiële Kadernota 2025-2028	1.353.988	-307.969	26.093	178.304
Geactualiseerd begrotingssaldi 2025-2028	1.360.238	3.559.908	3.877.019	3.942.037
Dekkingsmaatregelen HRO	-1.252.941	-1.999.276	-1.984.506	-2.001.972
Begrotingssaldi 2025-2028 incl. dekkingsmaatregelen	107.297	1.560.632	1.892.513	1.940.065
Structurele dekking t.l.v. algemene reserves	-107.297	-1.560.632	-1.838.612	-1.653.107
Begrotingssaldi 2025-2028 incl. dekking algemene reserves	0	0	53.901	286.958
	voordelig	voordelig	nadelig	nadelig

Recent is het landelijk hoofdlijnenakkoord 2024 - 2028 'HOOP, LEF EN TROTS van de PVV, VVD, NSC EN BBB gepresenteerd. In dit akkoord bouwen de coalitiepartijen voort op het bestaande budgettaire kader uit de Voorjaarsnota 2024 van het rijk. Daarmee verwachten we dus geen correctie op het lager vaststellen van het gemeentefonds vanaf 2026. De financiële positie van gemeenten verbetert niet en tegelijkertijd wordt in het akkoord ingezet op maximering van de stijging van de gemeentelijke woonlasten (OZB) en wordt een budgetkorting doorgevoerd van 10% in het geval de specifieke uitkeringen worden overgeheveld naar het gemeentefonds.

De kans op compensatie door het rijk is met dit hoofdlijnenakkoord eerder af- dan toegenomen. Als die compensatie er al komt dan zal die waarschijnlijk geleidelijk worden toegevoegd aan het gemeentefonds en niet eerder dan in 2029 worden gerealiseerd. Voor de tijdelijke overbrugging van de tekorten is in de tabel de mogelijke dekking door de inzet van de algemene reserve als structureel dekkingsmiddel toegevoegd. Het 'opeten' van onze algemene reserve op deze wijze is uiteindelijk niet vol te houden. Daarbij is in de ramingen geen rekening gehouden met de mogelijke compensatie door het rijk. Als die compensatie er wel komt, kunnen we de structurele dekking uit de algemene reserve verlagen.

De uitkomst laat voor 2025 en 2026 een sluitende begroting zien. Wij verwachten dat we met de uitkomst ook een structureel en reëel evenwicht in 2026 en 2027 realiseren. In de jaren 2026 tot en met 2028 wordt nu een substantieel bedrag van de algemene reserve ingezet als structureel dekkingsmiddel. Uit bovenstaande tabel blijkt dat het inzetten van deze dekking niet voldoende is om het begrotingstekort in 2027 en 2028 af te dekken.

Natuurlijk zijn in deze uitkomsten de financiële gevolgen van de meicirculaire 2024 nog niet verwerkt. Maar in het gepresenteerde beeld is al vooruitgelopen op de meicirculaire waar het gaat om de compensatie van de loon- en prijsontwikkeling. Daarvoor hebben we de loon- en prijsontwikkeling herrekend en als onderdeel van de indexering van baten en lasten meegenomen. Verder is op basis van de voorjaarsnota van het rijk in deze kadernota rekening gehouden met het schrappen van de opschalingskorting met ingang van 2026 en de daaraan gekoppelde verlaging van de algemene uitkering in 2025. Door de fixering van het volumeaccres verwachten wij verder geen extra middelen via de algemene uitkering.

De financiële kadernota vormt in combinatie met de nota 'Het Ravijn Overbruggen' de voorbereiding op de begroting die wij u in het najaar zullen voorleggen. Richtinggevende uitspraken van uw raad helpen college en ambtenaren bij het vervolmaken van de uiteindelijke begroting 2025. Om die reden stellen wij u voor om de kadernota 2025-2028 incl. de voorgestelde dekkingsmaatregelen vast te stellen.

College van Burgemeester en Wethouders,

Leiderdorp, 28 mei 2024.

B. LEESWIJZER

In **hoofdstuk C** is als eerste het perspectief 2025-2034 geschetst. Daarna volgen de algemene uitgangspunten. Deze uitgangspunten hebben effect op meerdere programma's en zijn voor de inzichtelijkheid niet uitgesplitst. De financiële effecten van deze 'programma overstijgende' uitgangspunten zijn t.b.v. het overzicht opgenomen onder algemene dekkingsmiddelen. De uitsplitsing zal uiteraard in de begroting 2025 wel plaatsvinden.

Vervolgens komen de programma's naar voren. Per programma wordt gestart met een financieel overzicht waarbij is aangegeven of het in totaal om een voordelige (-/-) of een nadelige mutatie (+/+) gaat. In de nummering van de items staat het 1e cijfer voor het programmanummer met een volgnummer per mutatie. Indien een mutatie ook een effect in andere programma's resp. andere onderdelen heeft, dan is dat nummer ook in de tabel gegeven. Aansluitend op de programma's is het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen en het onderdeel Overhead toegevoegd.

In **hoofdstuk D** is het geheel aan indexeringen bij elkaar gebracht. Dit is een nieuw hoofdstuk met het oog op de nieuwe hoofdregel dat de indexering van de baten en lasten (minimaal) budgettair neutraal zijn.

In **hoofdstuk E** zijn de nieuwe investeringsvoornemens gegeven met de bijbehorende kapitaallasten. De investeringskredieten worden nu niet beschikbaar gesteld. Dat is onderdeel van begroting 2025.

Hoofdstuk F geeft het totaaloverzicht van alle programma's en onderdelen tezamen weer.

C. KADERNOTA

Perspectief 2025-2034

In deze paragraaf schetsen we normaliter de financiële positie van de gemeente Leiderdorp op de lange termijn aan de hand van een aantal relevante ontwikkelingen cq. onzekerheden. Gelet op het gebrek aan nieuws op dat front herhalen we de eerder gemelde observaties niet. We kijken dit keer naar de mogelijkheden om de algemene reserves in te zetten als structureel dekkingsmiddel.

Voor die exercitie gaan we uit van de volgende aannames:

- De omvang van de risico's fixeren we nu op het niveau van de jaarrekening 2023;
- De voorstellen voor versterking van de algemene reserve in de nota HRO worden gehonoreerd;
- Het resultaat 2023 wordt toegevoegd aan de algemene reserve;
- Vastgestelde mutaties ten laste of ten gunste van de algemene reserves wijzigen niet;
- De maatregelen scenario 3 volgens het 'Kaderbesluit Rietschans en Touwbaan' komen voor het bedrag van € 2 miljoen (indicatief) ten laste van de algemene reserve, zoals aangekondigd in het raadsvoorstel;
- Vooralnog gaan we uit van voldoende ruimte in de solvabiliteitsratio's.

Scenario inzet algemene reserves als structureel dekkingsmiddel in 2026-2034

In onderstaande tabel (alles x € 1.000) is de meerjarige ontwikkeling van de reserves opgenomen. Voor zover de algemene reserves wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel is dit bedrag uiteraard ook in mindering gebracht op die reserves.

Omschrijving	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
8297001 Algemene reserve	18.237	17.899	17.923	17.946	17.737
8297001 Ingezet als structurele dekking	0	0	0	-210	-1.486
8297002 Reserve bouw- en grondexpl.	6.245	6.205	6.165	6.125	6.125
8297244 Behoedzaamheidsreserve	4.950	4.843	3.282	1.443	0
8297244 Ingezet als structurele dekking	-107	-1.561	-1.839	-1.443	0
Algemene reserves	29.432	28.947	27.370	25.305	22.375
af: Benodigd weerstandsvermogen	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Surplus algemene reserve(s)	20.432	19.947	18.370	16.305	13.375
Waarvan inzetbaar als dekkingsmiddel	10%	10%	10%	10%	10%
Structureel dekkingsmiddel	2.043	1.995	1.837	1.630	1.338

Omschrijving	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	31-12-2030	31-12-2031	31-12-2032	31-12-2033	31-12-2034
8297001 Algemene reserve	16.250	14.913	13.709	12.626	11.651
8297001 Ingezet als structurele dekking	-1.338	-1.204	-1.083	-975	-878
8297002 Reserve bouw- en grondexpl.	6.125	6.125	6.125	6.125	6.125
8297244 Behoedzaamheidsreserve	0	0	0	0	0
8297001 ingezet als structurele dekking	0	0	0	0	0
Algemene reserves	21.038	19.834	18.751	17.776	16.898
af: Benodigd weerstandsvermogen	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Surplus algemene reserve(s)	12.038	10.834	9.751	8.776	7.898
Waarvan inzetbaar als dekkingsmiddel	10%	10%	10%	10%	10%
Structureel dekkingsmiddel	1.204	1.083	975	878	790

Conclusie

Uit de tabel blijkt dat het inzetten van de algemene reserves als structureel dekkingsmiddel in 2026 nog op een bedrag van ruim € 2 miljoen uitkomt maar in het 10e jaar op minder dan € 0,8 miljoen groot is. Daaruit blijkt dat deze wijze om het begrotingstekort te dekken alleen tijdelijk mogelijk is. Het inzetten van de reserves als structureel dekkingsmiddel doen we voor zover mogelijk ten laste van de behoedzaamheidsreserve. Pas als deze reserve is uitgeput spreken we de algemene reserve daarvoor aan. In het geval de inzet van algemene reserves als structureel dekkingsmiddel niet toereikend is om het begrotingstekort op te vangen en de compensatie van het rijk uitblijft, dan zal voor het sluitend maken van de begroting aanvullend, maar voor dat bedrag als incidenteel dekkingsmiddel, de algemene reserve moeten worden aangesproken.

In het laatste geval neemt het totaal van de algemene reserves sneller af. Dat betekent weer dat het surplus daalt en dus ook het bedrag dat als structureel dekkingsmiddel kan worden ingezet sterker afneemt.

Algemene uitgangspunten

Beginstand 2025-2028

Zoals gebruikelijk starten we de kadernota met de stand van de lopende begroting. Deze stand is opgebouwd aan de hand van de vastgestelde begroting 2024 en de daarna vastgestelde begrotingswijzigingen. Voor de inhoudelijke besluiten verwijzen wij u naar de betreffende raadsbesluiten respectievelijk raadsvoorstellen. Voor een goed beeld van de meerjarenraming is de jaarschijf voor het jaar 2028 toegevoegd. De beginstand laat het volgende beeld zien:

Onderwerp	I/S	2025	2026	2027	2028
Stand van de begroting voor de Kadernota 2025-2028	I/S	6.250	3.867.877	3.850.926	3.763.733
Begrotingssaldo		6.250	3.867.877	3.850.926	3.763.733
		nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Indexering algemeen

Bij de samenstelling van de begroting 2024 bleek op basis van de bestendige gedragslijn de indexering van de baten en lasten tot een substantieel extra nadeel te leiden. Zelfs na verlaging van de indexering voor de materiele kosten met 2,0% bleef een flink nadeel over. Om die reden hebben wij besloten tot een wijziging met betrekking tot de systematiek van indexering. De hoofdregel wordt nu dat de indexering van de baten en lasten structureel ***budgettair neutraal*** wordt verwerkt.

Deze hoofdregel passen we toe waarbij we de bestendige gedragslijn voor het vaststellen van de verschillende percentages zoveel als mogelijk in tact laten. De indexering van de materiele kosten zal zo nodig als sluitpost fungeren. Deze systematiek is afgestemd met de toezichthouder. De toezichthouder geeft aan dat de baten en lasten ***minimaal*** budgettair neutraal moeten worden verwerkt. Dat wil zeggen dat door de indexering geen voordeel mag ontstaan maar dat de beschikbare ruimte door indexering van de baten moet worden gebruikt voor de indexering van de lasten. De nieuwe systematiek voldoet aan dat criterium.

Om de toepassing van de hoofdregel zichtbaar te maken wordt het geheel van indexeringen in een apart hoofdstuk in beeld gebracht. In het geval het totaal toch nog een resultaat-effect heeft dan zal dat effect onder algemene dekkingsmiddelen worden opgenomen.

Indexering baten

Op 22 februari 2024 is het Centraal Economisch Plan 2024 (CEP) van het CPB gepubliceerd. In de kernegevenstabel is het verwachte indexeringspercentage opgenomen dat wij aanhouden voor de indexering van de inkomsten van de gemeente Leiderdorp. De raming voor het nationale consumentenprijsindex (cpi) bedraagt voor 2025 2,8%. Voor 2024 bedraagt het cpi nu 2,9% terwijl bij de begroting 2024 nog 3,1% werd verwacht. Voorgesteld wordt nu om de inkomsten in de begroting te verhogen met 2,6%, te weten 2,8% minus de correctie van 0,2% voor 2024. Op deze wijze wordt de indexering op het meest actuele beeld gebaseerd.

De ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds werd altijd gebaseerd op de ontwikkeling van de accres relevante uitgaven (ARU) binnen de rijksbegroting. Voor 2022 tot en met 2025 is deze systematiek door het rijk terzijde geschoven en is het eerder vastgestelde accres gefixeerd. Wel is afgesproken dat de gemeenten worden

gecompenseerd voor de loon- en prijsontwikkelingen (lpo). De lpo 2025 is op basis van de CEP berekend op 3,48%. Dit percentage is lager van de 4,0% die in de septembercirculaire 2023 is vermeld doordat de samenstellende indices in het CEP neerwaarts zijn bijgesteld.

De overige inkomsten worden voor zover zij als loongerelateerd (bijv. de BUIG-bijdrage) zijn aangemerkt, geïndexeerd met de index "Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers". De dan nog resterende baten (bijv. huren) worden geïndexeerd met de index voor materiele kosten

Indexering lasten

Het is gebruikelijk om de personele budgetten in de begroting jaarlijks te laten meegroeien met de feitelijke loonkostenontwikkeling. Op dit moment is er een onderhandelingsakkoord over de CAO gemeenten die loopt tot 31 maart 2025. Voor de indexering van de personele budgetten sluiten we met ingang van 2025 aan op de data van het CEP. De hanteren de index "Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers" tenzij er een CAO akkoord beschikbaar is die inzicht geeft in de loonkostenontwikkeling van het begrotingsjaar. Die index komt voor 2025 uit op 4,4% en wijkt af van het advies loonindex van 6,3% die door IDA is afgegeven.

Voor de loongerelateerde uitgaven (bijv. de uitgaven Includio, de bijstandsuitkeringen en dienstverlening door andere gemeenten) hanteren we standaard de index "Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers".

Voor de indexering van de bijdragen aan de meeste gemeenschappelijke regelingen is aangesloten bij de afspraken die met de regio-gemeenten zijn gemaakt in de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen. Die heeft de indexering voor de loonkosten bepaald op 11,1% en de indexering voor de materiele budgetten op 3,7%. De bijdrage van de gemeente aan de regeling wordt vervolgens geïndexeerd met het gewogen percentage op basis van de verhouding loonkosten en materiele kosten volgens de begroting van de betreffende gemeenschappelijke regeling. Aangezien we in de begroting 2024 voor het jaar 2025 al rekening hebben gehouden met een inhaalindexering van 3,7% zal de gewogen toename door indexering uitkomen op ongeveer 5,55%.

De indexering van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen beoogt een waarde vaste begrotingsontwikkeling te waarborgen. Om die reden is afgesproken dat bij de bepaling van de indexering rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van de afgelopen twee jaar. Omdat we nu in het CEP een lagere indexering voor 2024 en 2025 zien verwachten we een 'negatieve' correctie bij de indexering voor 2026 voor die jaren (in de veronderstelling dat de Macro Economische Verkenningen van september 2024 eenzelfde trend laten zien). Die correctie op de indexering hebben we bepaald op 1,33% en daarvoor is met ingang van 2026 een stelpost opgenomen.

De budgetten voor de materiële lasten worden in de begroting geïndexeerd met het percentage voor de prijsontwikkeling van de netto materiële overheidsbestedingen (imoc) zoals deze in het Centraal Economisch Plan 2024 van het CPB is gepubliceerd. Het percentage voor 2025 is 2,2%. We corrigeren dat percentage altijd met de mutatie in deze index voor 2024. Bij de begroting 2024 gingen wij uit van 3,9% maar volgens de CEP komt dat percentage voor 2024 nu uit op 2,9%. De index voor de materiele kosten zou daarmee op 1,2% uitkomen. Omdat uit budgettaire overwegingen in de begroting 2024 het percentage voor de indexering van de materiele kosten met 2,0% is verlaagd, hebben we aan de hand van het CEP ook nog eens gekeken naar de meest recente stand van deze index voor 2023. Voor de begroting 2024 hebben we aanvankelijk een correctie voor het jaar 2023 doorgevoerd van 3,6%, nl. 5,9% minus het percentage van 2,3% dat eerder voor de begroting 2023 was gebruikt. In de CEP 2024 blijkt de index van de netto

materiele overheidsbestedingen voor 2023 nu uit te komen op 4,1%. Dat betekent dat met de kennis van nu de verlaging van 2,0% net iets te hoog is uitgevallen. Om die reden voeren wij eenmalig een extra correctie over 2023 door op de index voor de materiele kosten van 0,2%. De indexering voor 2024 komt daarmee op 1,4%.

Sluitpost/stelpost

Zoals hiervoor bij 'indexering algemeen' is aangegeven, fungeert de indexering van de materiele kosten als sluitpost in het geval het geheel van indexeringen niet budgettair neutraal uitvallen. In dat geval wordt de indexering neerwaarts bijgesteld tot dat de indexering wel neutraal zijn of tot dat de indexering op nul uitkomt. Als het geheel van indexeringen dan nog niet in evenwicht is, dan komen de overige indexeringen in beeld voor een neerwaartse bijstelling. Als het geheel van indexeringen voordelig uitvalt dan wordt een stelpost indexeringen opgenomen. Die stelpost wordt onder andere ingezet om de effecten van indexering van de investeringvoornemens op de kapitaallasten te compenseren. Mocht die stelpost daarvoor niet geheel worden aangesproken dan blijft het bedrag beschikbaar voor individuele aanspraken in geval sprake is van bovenmatige prijsontwikkeling op specifieke lasten en/of budgetten.

Renteverwachting

Voor de financiering van de gemeentelijke activiteiten c.q. investeringen leent de gemeente op de geld- en kapitaalmarkt. Voor de bepaling van het meerjarenbeeld worden de financieringskosten berekend aan de hand van de renteverwachting voor de komende jaren. Na de verhoging bij de begroting 2023 en 2024 handhaven we de renteverwachting voor de kapitaalmarktrente op het niveau van de begroting 2024. We zien de laatste tijd een afvlakking van de rentestijging die deze keuze onderbouwen. Wel hebben we de renteverwachting met betrekking tot de geldmarkt verhoogd en bepaald op de rente die het agentschap van het ministerie van financiën in de afgelopen maanden gebruikt voor het schatkistbankieren. Deze rente laten we gelet op de inzet van de ECB langzaam weer afnemen richting de streefinflatie van 2,0%

- Rente kapitaalmarkt: 2024 = 3,2%, 2025 = 3,4%, 2026 = 3,6%, 2027 = 3,8% en 2028 = 4,0%.
- Rente geldmarkt: 2024 = 4,0%, 2025 = 3,5%, 2026 = 3,0%, 2027 = 2,5% en 2028 = 2,0%

De omslagrente blijft in 2025 op 0,50% maar zal bij een blijvend hogere rente in combinatie met het aantrekken van nieuwe leningen mogelijk stijgen naar 1,00% in 2027 of 2028.

Areaalontwikkeling

De areaalontwikkeling voor de ontwikkeling van de waarden en de aantallen woningen en niet-woningen is geactualiseerd naar de inzichten op dit moment. De berekening van de budgettaire effecten voor de opbrengst OZB worden meegenomen bij het opstellen van de begroting. Het effect van de areaalontwikkeling op de algemene uitkering wordt meegenomen bij de presentatie van de effecten van de meicirculaire 2024. De effecten van de areaalontwikkeling op de beheerskosten van de openbare ruimte worden betrokken bij de opstelling en actualisatie van de beheerplannen.

Uitkomst kadernota 2025-2028

Voor de start van onderstaand overzicht gaan we uit van de beginstand zoals dat hiervoor is bepaald. Met de toevoeging van de mutaties per programma in deze financiële kadernota 2025-2028 beschikken we over een geactualiseerd beeld van de begrotingstekorten voor de komende jaren. Dat beeld is als volgt:

Onderwerp	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo	6.250	3.867.877	3.850.926	3.763.733
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig
Totaal programma 1 Meedoen in Leiderdorp	742.093	708.497	570.374	499.824
Totaal programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp	244.006	-794	11.206	11.206
Totaal programma 3 Bestuur en organisatie van Leiderdorp	29.657	29.657	29.657	29.657
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen	346.207	-1.188.016	-1.123.469	-1.017.469
Totaal programma Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	-7.975	142.687	538.325	655.086
Totaal exploitatie	1.360.238	3.559.908	3.877.019	3.942.037
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Programma 1: Meedoen in Leiderdorp

FINANCIËLE POSITIE KADERNOTA 2025 + = nadeel en - = voordeel	I/S	Autonoom/ bestaand/ nieuw beleid	2025	2026	2027	2028	Nr
<i>Programma 1 Meedoen in Leiderdorp</i>							
SOZ afdracht extra kosten	S	Autonoom	629.349	490.753	347.630	272.080	101
Deelnemersbijdrage Hecht bpi bpk sleutel	S	Autonoom	7.744	7.744	7.744	7.744	102
Armoedefunctionaris	S	Autonoom	30.000	60.000	60.000	60.000	103
Bibliotheek	S	Autonoom	50.000	50.000	50.000	50.000	104
Beschutte werkplekken realiseren	S	Autonoom	25.000	25.000	30.000	35.000	105
Uitvoeringbudget sociale agenda	S	Autonoom	-	75.000	75.000	75.000	106
Totaal programma 1 Meedoen in Leiderdorp			742.093	708.497	570.374	499.824	

101. SOZ afdracht extra kosten

De afdracht t.b.v. de jeugdzorg aan de SOZ (Service organisatie Zorg) bedroeg in de primaire begroting totaal € 106,1 miljoen voor alle deelnemers. Echter, de SOZ heeft bovenop de primaire begroting 2024 en verder een doorkijk gegeven tm 2027. De begroting 2024 loopt op tot € 115 miljoen in 2024 en 2025 en neemt daarna gestaag af tot € 111 miljoen in 2026 en 109 miljoen in 2027. Tegelijkertijd zien we dat het aandeel in 2023 van Leiderdorp in het totaal van de uitgaven verder is opgelopen naar 6,36%. Dat aandeel zal de verdeelsleutel (t-2) voor de begroting 2025 zijn.

102. Deelnemersbijdrage Hecht bpi bpk sleutel

De begroting 2025 Hecht bevat naast de indexatie nog een ophoging wegens de verdeelsleutels BPI en BPK en het toevoegen van de MKV (maternale kinkhoest vaccinatie) als extra taak. Voor Leiderdorp betekent dit nog een extra bijdrage van € 7.744.

103. Armoedefunctionaris

In het kader van de ontwikkeling van het armoedeplan vragen we extra middelen voor de introductie van een armoedefunctionaris, die in samenwerking met andere organisaties het bereik van de doelgroep gaat vergroten. Diverse organisaties signaleren problematiek t.a.v. rondkomen, maar hebben niet het specialisme, de tijd, noch de kennis om hier zelf over in gesprek te gaan met de inwoner. Denk aan een verloskundige, een huisarts of een leerkracht. Een specialist die goed op de hoogte is van de ondersteuningsmogelijkheden en die in staat is het gesprek met de inwoner op een constructieve wijze aan te gaan, kan op een persoonlijke en laagdrempelige wijze een brug slaan tussen de inwoner, organisaties en de gemeente. Het afgelopen jaar zijn we aan de slag gegaan met het vergroten van het bereik via een communicatiecampagne en de ontwikkeling van een folder. We zien echter geen significant verschil t.a.v. het beroep op de beschikbare regelingen. Tegelijkertijd zien we een toename in cijfers van inwoners die moeite hebben met rondkomen, de vroegsignalering en de aanmeldingen voor schuldhulpverlening. Om gelijke kansen te bevorderen, wat één van de doelen is in de sociale agenda, moeten we de schaamte kunnen doorbreken. Persoonlijke aandacht werkt het beste om inwoners te bereiken, maar ook samenwerkingspartners te ondersteunen op dit onderwerp.

104. Bibliotheek

Afgelopen jaren heeft de bibliotheek meer subsidie toegekend gekregen dan in eerste instantie begroot op de kostenplaats. De functie van de bibliotheek is al jaren aan het veranderen waardoor het huidige budget niet langer toerijkend is. De verwachting is dat dit structureel is. We zijn in gesprek met de bibliotheek om een nieuwe bibliotheekvisie te maken. Vasthouden aan het huidige budget is geen optie met de maatschappelijke opgave waar de bibliotheek voor staat. Hierop vooruitlopend is het verstandig het huidige budget te verhogen zodat we niet ieder jaar extra middelen moeten zoeken buiten de kostenplaats.

05. Beschutte werkplekken realiseren

De gemeente is op grond van de Participatiewet per 2015 verplicht beschutte werkplekken te realiseren. Na een aanvankelijk stroef begin neemt het aantal beschutte plekken de laatste jaren gestaag toe. Eind 2023 zijn elf mensen geplaatst voor in totaal 8,50 fte. In de begroting is de ambitie vastgelegd dit aantal te verhogen naar 15 mensen. Wij verwachten dat we geleidelijk toegroeien naar dit ambitieniveau maar daar is nog wel aanvullend budget voor nodig.

106. Uitvoeringsbudget sociale agenda

Van 2023 af 2025 is er een uitvoeringsbudget opgenomen om een extra impuls te geven voor de sociale agenda. De sociale agenda streeft complexe maatschappelijke veranderingen na en loopt ook na 2025 door. Voor die uitvoering voeren wij nu aanvullend budget op.

Programma 2: Aantrekkelijk Leiderdorp

FINANCIËLE POSITIE KADERNOTA 2025 + = nadeel en - = voordeel	I/S	Autonoom/ bestaand/ nieuw beleid	2025	2026	2027	2028	Nr
<i>Programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp</i>							
Onderhoud Zijllaanmolen	I	Autonoom	250.000	-	-	-	201
Ottrekking uit de Algemene Reserve	I	Autonoom	-250.000	-	-	-	201
Verkenning Regionale Ontwikkelingsmaatschappij	I	Autonoom	35.000	-	-	-	202
Extra beheerbudget Pinksterbloem	S	Autonoom	-	-135.800	2.200	2.200	203
Toevoeging naar voorziening Riolering	S	Autonoom	-	17.000	-	-	203
Toevoeging naar voorziening Water	S	Autonoom	-	30.000	-	-	203
Toevoeging naar voorziening Straatmeubilair	S	Autonoom	-	22.000	-	-	203
Toevoeging naar voorziening Groen	S	Autonoom	-	57.000	-	-	203
Inhuur en indexering Doesbrug	S	Autonoom	13.500	13.500	13.500	13.500	204
Dekking uit stelpost indexeringen	S	Autonoom	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500	204
Duurzaamheidscentrum	I	Nieuw beleid	200.000	-	-	-	205
Res. Bouw en grondexpl. / Fonds Soc. Woningbouw	I	Nieuw beleid	1.256.892	-	-	-	206
Algemene reserve	I	Nieuw beleid	-1.256.892	-	-	-	206
Halvering leges evenementen	S	Nieuw beleid	9.006	9.006	9.006	9.006	207
Totaal programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp			244.006	-794	11.206	11.206	

201. Onderhoud Zijllaanmolen

De gemeente heeft nog 1 molen in eigendom, namelijk de Zijllaanmolen, gelegen aan de dwarswateringkade 11. De andere molens (4x) zijn in 2009 overgedragen aan de Rijnlandse molenstichting. Op 12 maart heeft het college een voorkeursscenario aangewezen voor de toekomst van de Zijllaanmolen, namelijk deze molen ook overdragen aan een molenstichting. Dit omdat het in eigendom hebben en het beheren van molens geen gemeentelijk taak is. Vaak is er bij moleneigenaren een tekort aan kennis aanwezig voor goed onderhoud en beheer van molens. Dit geldt ook voor de gemeente Leiderdorp. Een molenstichting heeft deze kennis wel en kan in aanmerking komen voor subsidiebijdragen uit fondsen. Met een overdracht van de molen aan een molenstichting kan er een efficiënter beheer worden gerealiseerd. De Zijllaanmolen heeft achterstallig onderhoud. Zowel bij het overdragen van de molen als het in eigendom houden is er een investering nodig om de molen weer in goed staat van onderhoud te brengen. De benodigde investering is

onafhankelijk vastgesteld door adviesbureau Van Reeuwijk Bouwmeesters. Aangezien het achterstallig onderhoud in het verleden is ontstaan stellen wij voor om dit bedrag ten laste van de algemene reserve te brengen.

202. Verkenning Regionale Ontwikkelingsmaatschappij

Economie071 heeft tot doel de economie in de Leidse regio te versterken. De oprichting van een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (in dit onderzoeksrapport in het vervolg aangeduid onder de werknaam ROM-071) wordt in de Ruimtelijke Strategie Bedrijventerreinen 2020-20301 genoemd als mogelijke overweging voor de langere termijn. Mede op basis van de uitkomsten van de Challenge Toekomstbestendige Bedrijventerreinen is besloten de oprichting van een ROM verder te verkennen. De verkenning is verdeeld in twee fasen. De eerste fase – en onderwerp van onderhavige rapportage – betreft de verkenning naar de haalbaarheid van ROM-071. Met het aangevraagde bedrag leveren we een incidentele bijdrage aan het investeringsfonds ten behoeve oprichting van de ROM. Een definitief voorstel zal aan de gemeenteraad voor besluitvorming worden voorgelegd.

203. Extra beheerbudget Pinksterbloem

De extra beheerkosten voor de openbare ruimte rondom de Pinksterbloem worden bekostigd uit afkoopsom Rhijnhart wonen van € 138.000. Afkoopsom wordt toegevoegd aan de onderhoudsvoorzieningen en exploitatiebudgetten. Hieruit kunnen we het (extra) onderhoud betalen.

204. Inhuur indexering Doesbrug

Structurele verhoging bedieningskosten voor de brugwachters van de Doesbrug met € 13.500 i.v.m. nieuw contract met Randstad Uitzendbureau BV. Deze verhoging betreft een bovenmatige prijsstijging welke we dekken uit de stelpost is dit jaar wordt opgenomen als sluitpost van de indexeringen. Voor de opbouw van die stelpost verwijzen wij naar hoofdstuk 'D Indexeringen'.

205. Duurzaamheidscentrum

Een centraal gelegen, groen en duurzaam kloppend hart voor Leiderdorp: De Sterrentuin, Park de Houtkamp, Heemtuin en Kinderboerderij met als schakel het MEC, fungeert als het groene en duurzame hart van het dorp. Het is een voorbeeld voor inwoners, een bron van kennis en ervaringen, en ontwikkelorganisatie voor bijvoorbeeld onderwijs. Er staan grote opgave te wachten en dat vraagt om een robuust duurzaamheidscentrum. En wij hebben in Leiderdorp alle contouren in handen. Met een volgende stap naar een meer zelfvoorzienende omgeving, kan dit gebied verder uitgroeien tot de centrale plek in Leiderdorp. Hier komen dan SDG-breed de duurzaamheid, het gemeentelijk beleid, (non-) profit organisaties en de inwoner samen en vormt de schakel tussen het maatschappelijk domein en het fysieke domein.

Met omwonenden en de organisaties samen wordt het ontwerp en onderhoud naar een volgende fase gebracht en vormgegeven. Deze ambities sluiten aan bij de opgestelde Bouwstenennotitie voor de omgevingsvisie, de klimaatadaptatiestrategie en het huidige coalitieakkoord. Voor het verder ontwikkelen en robuust maken van een dergelijk Duurzaamheidscentrum, is het noodzakelijk om hiervoor een goed en degelijk onderbouwd programma te ontwikkelen en een duurzame business case. Daarvoor doen wij een eenmalige investering die leidt tot een zelfstandiger centrum waarbij alle elementen elkaar versterken. Wij zullen tijdelijke formatie inzetten (2 Fte) en organisatiemiddelen beschikbaar stellen om tot dit programma en eerste uitwerking te komen. Daarvoor is € 200.000 gereserveerd voor 2025 als incidentele investering.

206. Oormerking 'fonds sociale woningbouw'

Het blijkt dat woningbouwprojecten met meer dan 35% sociale woningbouw en ruimtelijke kwaliteit een grote onrendabele top hebben en daardoor lastig haalbaar zijn. Om als gemeente te stimuleren dat deze projecten toch gerealiseerd worden is het gewenst, om naast het bedrag dat nu vanuit afkoop sociale woningbouw hiervoor beschikbaar is (€ 418.108) en dat op basis van de nieuwe beleidsregels wel aangevuld gaat worden, een extra “buffer” daarvoor te creëren. Dit kan door eenmalig een extra bedrag van € 1.256.892 vanuit de algemene reserve toe te voegen aan de reserve bouw - en grondexploitaties en voor dit doel te oormerken. Daarmee komt het bedrag van het fonds sociale woningbouw op een totaal van € 1.675.000. Voor het benodigde bedrag is gekeken naar het aantal sociale woningen dat tussen 2025 en 2030 gerealiseerd zou moeten worden. De netto toevoeging van nieuwbouwwoningen in deze periode is 956 woningen. Van deze 956 woningen moet 35% sociaal worden gerealiseerd. Dit zijn afgerond 335 woningen. Uitgaande van € 5.000 per woning is het bedrag dan € 1.675.000 (335 woningen x subsidie van € 5.000).

207. Halvering tarieven evenementen

Naar verwachting zal in het eerste kwartaal van 2025 het evenementenbeleid zijn geëvalueerd en waarnodig geactualiseerd. Vooruitlopende hierop houden wij rekening met het halveren van de leges ten behoeve van evenementenvergunningen. Hiermee beogen wij eventuele financiële drempels om evenementen in Leiderdorp te organiseren te verlagen.

Programma 3: Bestuur en organisatie van Leiderdorp

FINANCIËLE POSITIE KADERNOTA 2025 + = nadeel en - = voordeel	I/S	Autonoom/ bestaand/ nieuw beleid	2025	2026	2027	2028	Nr
<i>Programma 3 Bestuur en organisatie van Leiderdorp</i>							
Controlekosten SiSa	S	Autonoom	4.000	4.000	4.000	4.000	301
Overzetten budget van GHOR naar VRHM	S	Autonoom	85.000	85.000	85.000	85.000	302
Overzetten budget van GHOR naar VRHM	S	Autonoom	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000	302
Deelnemersbijdrage VRHM 2025	S	Autonoom	5.740	5.740	5.740	5.740	303
Deelnemersbijdrage HR 2025 extra formatie RBL	S	Autonoom	19.917	19.917	19.917	19.917	304
Regionale investeringsagenda HR	S	Autonoom	110.510	110.510	110.510	-	305
Dekking bijdrage RIA uit algemene reserve	S	Autonoom	-110.510	-110.510	-110.510	-	305
Totaal programma 3 Bestuur en organisatie van Leiderdorp			29.657	29.657	29.657	29.657	

301. Controlekosten SiSa

Het aantal SiSa regelingen neemt hand over hand toe. Rijksbijdragen worden ter beschikking gesteld onder de SiSa regeling. Dat betekent dat de verantwoording van de bestedingen via de SiSa-tabel onderdeel uitmaakt van de jaarrekening maar wel extra controle inspanningen van de accountant vergt. Voor 2023 zijn de meerkosten nu ingeschat.

302. Overzetten budget van GHOR naar VRHM

Een nieuwe ontwikkeling in de VRHM-begroting van 2025 is dat de GHOR met ingang van 2025 een onderdeel van de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio wordt. En vanaf dat moment niet meer een onderdeel is van de bijdrage aan Hecht. Het budget wordt daarom d.m.v. een begrotingswijziging overgezet van Hecht naar de VRHM.

303. Deelnemersbijdrage VRHM 2025

De deelnemersbijdrage VRHM is als gevolg van de ontwikkeling van de loon en materiele lasten toegenomen. Daarnaast is de verdeelsleutel marginaal aangepast. Daardoor neemt de bijdrage met een gering bedrag extra toe.

304. Deelnemersbijdrage HR 2025 extra formatie RBL

De deelnemersbijdrage Holland Rijnland is naast de afgesproken indexatie vanuit de werkgroep FKGR ook nog opgehoogd vanwege een extra bijdrage formatie uitbreiding voor de Regionaal Bureau Leerrecht (RBL). Dit gaat om een extra bedrag van € 19.917 voor Leiderdorp.

305. Regionale investerings Agenda HR

Op 3 april 2024 heeft het AB van HR besloten om de samenwerking met betrekking tot de Regionale Investerings Agenda (RIA) voor 2024 tot en met 2027 voort te zetten. De RIA komt in de plaats van het Regionaal Investeringsfonds (RIF). Vooralsnog is een bijdrage voor de jaren 2025, 2026 en 2027 afgesproken van € 331.530. Op regionaal niveau gaat het om een regionaal fonds van € 3 miljoen. Dit bedrag is indicatie gelijkelijk verdeeld over de fondsen met thema 'Bereikbaarheid en verbonden', 'Duurzaam en energiezekeer', 'Groen en klimaatbestendig' en 'Economisch sterk en innovatief'. Voor de voorbereiding van prioritaire projecten wordt in totaal € 4 miljoen ingebracht. Gelet op het incidentele karakter van deze bijdrage stellen wij voor om deze te dekken uit de algemene reserve.

Algemene Dekkingsmiddelen

FINANCIËLE POSITIE KADERNOTA 2025 + = nadeel en - = voordeel	I/S	Autonoom/ bestaand/ nieuw beleid	2025	2026	2027	2028	Nr
<i>Programma Algemene dekkingsmiddelen</i>							
Geldleningen	S	Autonoom	-350.000	-250.000	-150.000	-50.000	401
Deelnemersbijdrage BSGR 2025	S	Autonoom	-13.016	-13.016	-13.016	-13.016	402
Deelnemingen	S	Autonoom	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000	403
Indexeringen	S	Autonoom	-75.777	-	-	-	404
VJN AU Schrappen opschalingskorting	S	Autonoom	850.000	-860.000	-852.000	-846.000	405
Areaalontwikkeling OZB	S	Autonoom	-	-	-43.453	-43.453	406
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen			346.207	-1.188.016	-1.123.469	-1.017.469	

401. Geldleningen

De financieringsbehoefte blijft achter bij de verwachtingen volgens het meerjarenbeeld bij de begroting 2024. In 2024 wordt waarschijnlijk geen lening aangetrokken. De investeringen blijven relatief beperkt en de betaling van de bijdrage voor de LRN is opgeschoven naar Q1 van 2025. Het niet aantrekken van langlopende leningen in 2024 heeft structurele doorwerking, die geleidelijk afloopt. Vooralsnog gaan we uit van een ongewijzigde renteverwachting voor de kapitaalmarktrente. De geldmarktrente wordt verhoogd maar dat heeft voor de lange termijn geen impact op de ramingen.

402. Deelnemersbijdrage BSGR 2025

Naast de indexering wordt de bijdrage aan de BSGR bepaald door het aandeel in de totale kosten. Dat aandeel is afgenomen waardoor er een voordeel ontstaat.

403. Deelnemingen

Het dividend in de meerjarenraming baseren we op de laatste dividenduitkering gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten. Het dividend van de BNG over 2023 is € 33.000 lager dan vorig jaar. Daarmee verlagen we de meerjarenraming. De dividenduitkering Alliander over 2023 is € 98.000 hoger. Om die reden verhogen we de meerjarenraming met dat bedrag.

404. Indexeringen

De indexeringen van de baten en lasten worden met ingang van 2025 zoveel mogelijk budget neutraal verwerkt. Voor de bepaling van de indices verwijzen we hier naar de algemene uitgangspunten. In onderdeel 'D. Indexeringen' is het geheel van de indexeringen nader toegelicht.

405. VJN AU Schrappen opschalingskorting

Het demissionaire kabinet heeft in de voorjaarsnota 2024 het besluit genomen om de oploop van de opschalingskorting van € 675 miljoen met ingang van 2026 te schrappen. Het aandeel voor Leiderdorp is € 850.000. Dit besluit is in lijn met

de verwachting die we bij de presentatie tijdens de begrotingsmarkt op 25 oktober 2023 met uw raad hebben gedeeld. Daarmee is een 1e stap door het rijk gezet in de compensatie van ca. € 3 miljoen van het begrotingstekort vanaf 2026. Het kabinet vraagt hiervoor wel een prijs: in 2025 wordt het gemeentefonds eenmalig € 675 miljoen lager vastgesteld.

406. Arealontwikkeling OZB

Vanaf 2026 staat er 1 groot project in de planning, nl het realiseren van woningen op de locatie LOI kantoor. Hierdoor ontstaan meeropbrengsten vanuit de heffing OZB woningen maar verliezen we opbrengsten OZB niet-woningen. Door het verschil in tarieven blijft er per saldo een voordeel over. Deze meer- en minderopbrengsten nemen we op vanaf 2027.

Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

FINANCIËLE POSITIE KADERNOTA 2023 + = nadeel en - = voordeel	I/S	Autonoom/ bestaand/ nieuw beleid	2025	2026	2027	2028	Nr
<i>Programma Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien</i>							
Kapitaallasten investeringen	S	Autonoom	-141.810	8.852	404.490	521.251	501
Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio	S	Autonoom	133.835	133.835	133.835	133.835	502
Totaal programma Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien			-7.975	142.687	538.325	655.086	

501. Kapitaallasten investeringen

Zie hoofdstuk Investerings.

502. Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio

Voor de ontwikkeling van de bijdrage aan de Centrumregeling Bedrijfsvoering Leidse Regio wordt jaarlijks in de 30 aprilbrief uitgewerkt. Uit deze brief blijkt dat de bijdrage toeneemt als gevolg van de groei van de gemeente. De grondslag voor de bepaling van die groei is het aantal werkaccountants. Verder zien we met name vanuit de informatievoorzieningsprojecten dat aanvullende diensten worden afgenomen. Die diensten worden eerst in rekening gebracht als 'extra modulaire dienstverlening en na afronding van projecten toegevoegd aan de lumpsumbijdrage. Overigens was met een deel van de extra accounts cq een deel van de extra dienstverlening al elders in de begroting rekening gehouden. De indexering van deze bijdrage is separaat meegenomen in het onderdeel indexeringen van deze kadernota.

D. INDEXERINGEN

Categorie / omschrijving + = nadeel en - = voordeel	Index	2025	2026	2027	2028	Nr.
<i>Baten</i>						
Algemene Uitkering	3,48%	-1.716.322	-1.716.322	-1.716.322	-1.716.322	a
Belastingen en heffingen	2,60%	-457.559	-457.559	-457.559	-457.559	b
Loongerelateerde inkomsten	4,40%	-280.201	-280.201	-280.201	-280.201	c
Diverse inkomsten	1,40%	-70.298	-70.298	-70.298	-70.298	e
Totaal (beschikbaar voor indexering lasten)		-2.524.380	-2.524.380	-2.524.380	-2.524.380	
<i>Lasten</i>						
Lonen	4,40%	655.015	655.015	655.015	655.015	d
Loongerelateerde uitgaven	4,40%	548.075	548.075	548.075	548.075	c
Materiële kosten	1,40%	426.568	426.568	426.568	426.568	e
GR Holland Rijnland	7,56%	27.527	27.527	27.527	27.527	f
GR Veiligheidsregio Hollands Midden	8,45%	181.326	181.326	181.326	181.326	f
GR Hecht	9,62%	173.256	173.256	173.256	173.256	f
GR Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland	4,45%	20.441	20.441	20.441	20.441	f
GR Omgevingsdienst West Holland	9,25%	40.000	40.000	40.000	40.000	f
Inhaalindexering GR	3,70%	-196.100	-196.100	-196.100	-196.100	g
Inhaalindexering GR	-1,33%	-75.777	-75.777	-75.777	-75.777	g
Service Organisatie Zorg HR	4,40%	300.099	300.099	300.099	300.099	c
Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio	5,23%	322.600	322.600	322.600	322.600	h
Stelpost indexering	nvt	101.350	101.350	101.350	101.350	i
Totaal		2.600.156	2.524.380	2.524.380	2.524.380	
Netto effect indexering		75.777	-	-	-	

a. Algemene uitkering

De gemeente wordt in de algemene uitkering gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkelingen. De lpo wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van drie indexen. Aan de hand van het CEP 2024 is de lpo berekend die het rijk naar verwachting in de meicirculaire 2024 zal gebruiken. Dat percentage is 3,48%.

b. Belastingen en heffingen

In de algemene uitgangspunten is de berekening gegeven voor de trendmatige verhoging van de belastingen en heffingen. Die verhoging is gebaseerd op het nationale consumentenprijsindex cijfer (CPI) en komt incl. de correctie voor 2024 uit op 2,6%.

c. Loongerelateerde inkomsten en uitgaven

Een deel van de begroting bevat inkomsten en uitgaven die sterk samenhangen met de ontwikkeling van de lonen. Voor die posten hanteren we de 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers' zoals die door het CPB in het CEP 2024 is vermeld. Die staat nu op 4,4%.

d. Lonen

De budgetten voor de personele kosten volgen in principe de loonkostenontwikkeling van de CAO incl. pensioenpremies en sociale lasten. Bij gebrek aan een CAO voor heel 2025 gaan we voorlopig uit van de 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers' zoals die door het CPB in het CEP 2024 is vermeld. Die staat nu op 4,4%.

e. Materiële kosten en inkomsten

De overige begrotingsposten vallen in de categorie materiële kosten en inkomsten. Daarvoor hanteren we het percentage "Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)" zoals die door het CPB in het CEP 2024 is vermeld. Die percentage wordt altijd gecorrigeerd voor de ontwikkeling in het voorafgaande jaar. Dit jaar hebben we eenmalig ook de correctie 2023 daarin meegenomen. Het percentage is bepaald op 1,4%.

f. Gemeenschappelijke regelingen

Voor de indexering van de bijdragen aan de meeste gemeenschappelijke regelingen is aangesloten bij de afspraken die met de regiogemeenten zijn gemaakt in de werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen. Die heeft de indexering voor de loonkosten bepaald op 11,1% en de indexering voor de materiele budgetten op 3,7%. De bijdrage van de gemeente aan de regeling wordt vervolgens geïndexeerd met het gewogen percentage op basis van de verhouding loonkosten en materiele kosten volgens de begroting van de betreffende gemeenschappelijke regeling.

g. Inhaalindexering gemeenschappelijke regelingen

Aangezien we in de begroting 2024 voor het jaar 2025 al rekening hebben gehouden met een inhaalindexering van 3,7% wordt het bedrag dat we daarvoor in de meerjarenraming hadden opgevoerd ingezet ter dekking van de indexering zoals die nu voor de diverse gemeenschappelijke regelingen is berekend. Omdat we nu in het CEP een lagere indexering voor 2024 en 2025 zien verwachten we een 'negatieve' correctie bij de indexering voor 2026 voor die jaren van 1,33% en daarvoor is met ingang van 2026 een stelpost opgenomen.

h. Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio

In de dienstverleningsovereenkomst is de systematiek van indexering afgesproken. De resultaten van die afspraken worden door de centrumgemeente in de zgn. "30-april-brief" gemeld en door Leiderdorp overgenomen.

i. Stelpost indexering

Het verschil tussen de indexering van de baten en de lasten nemen we op als stelpost. We toetsen daarbij op het structurele evenwicht. Dat betekent per saldo in 2025 een klein een aanvaardbaar nadeel. De stelpost nemen we op in verband met de effecten op de kapitaallasten van indexering van de investeringsvoornemens. Die indexering voeren we door bij de samenstelling van de begroting. Of dit bedrag toereikend zal zijn moeten we afwachten. Als het bedrag niet volledig wordt aangesproken dan blijft de stelpost beschikbaar voor specifieke loon- en prijsontwikkelingen. De toezichthouder heeft immers aangegeven dat de indexeringen minimaal budgettair neutraal verwerkt moeten worden.

E. INVESTERINGEN

In de begroting 2025 wordt het volledige investeringsplan (IP2025) opgenomen met een berekening van de kapitaallasten van alle afgesloten en lopende investeringen, alsook het geheel van investeringsvoornemens uit de begroting 2024, de nota Het Ravijn Overbruggen en de kadernota 2025-2028. Voor die gedetailleerde berekening van de kapitaallasten worden alle lopende investeringen c.q. investeringsvoornemens nogmaals beoordeeld op de vraag wanneer de uitgaven met de kennis van dit moment precies worden verwacht. Dus als bijvoorbeeld de investeringen voor de aanleg van wegen één jaar opschuiven, dan schuiven de kapitaallasten ook één jaar door. In aansluiting met deze berekening wordt gelijktijdig een doorrekening gemaakt van het renteresultaat waarbij de aangepaste renteverwachting voor nieuwe leningen wordt gehanteerd. De indexering van de investeringsvoornemens (dat zijn alle investeringen waarvoor de raad nog geen krediet beschikbaar heeft gesteld) zal eveneens in het begrotingsproces worden meegenomen. De effecten van die indexering voor de kapitaallasten worden gecompenseerd uit de stelpost indexeringen.

Voor de berekening van de kapitaallasten in deze kadernota zijn de nieuwe investeringsvoornemens ten opzichte van het investeringsplan bij de begroting 2024 meegenomen. Deze investeringsmutaties zijn hierna in beeld gebracht.

Investeringsplan	oplevering	Levensduur	investering	2025	2026	2027	2028
Gemeentehuis WAL inventaris	2026/2027	15	800.000			57.333	57.333
Baanderij	2024	40	pm	30.350	60.700	91.050	207.400
Verhoging volumekrediet mobiliteit	2026	50	1.000.000			25.000	25.000
Onderwijshuisvesting	2025/2026	40	pm	-172.160	-51.848	231.107	231.518
Vervanging bureau stoelen	2028	8	85.000				
Totaal			1.885.000	-141.810	8.852	404.490	521.251

Gemeentehuis WAL inventaris

In 2026 zal er voor een bedrag van rond de € 8 ton geïnvesteerd moeten worden in de inventaris van het gemeentehuis Willem Alexander (WAL).

Baanderij

In juli 2023 is het Ontwikkelkader Baanderij vastgesteld en heeft de raad opdracht gegeven om invulling te geven aan ontwikkelscenario 4 waarin Meijekwartier en Parkstrip getransformeerd worden. In het vastgestelde geheime Financieel Kader Baanderij zijn de kapitaallasten in beeld gebracht. Deze zullen uiteindelijk toenemen tot ca € 250.000. Opgenomen kapitaallasten zijn met een jaarschijf verschoven ten opzichte van het Financieel Kader Baanderij en zullen afhankelijk zijn van toekenning subsidie Woningbouwimpuls (WBI). Uit oogpunt van een realistisch beeld zijn deze lasten nu voor het eerst opgenomen in de meerjarenraming.

Volumekrediet mobiliteit

Het volumekrediet voor mobiliteit is in 2020 bepaald en wordt ingezet voor diverse maatregelen die in het mobiliteitsplan langzaam verkeer zijn voorzien. Het volumekrediet is niet meer toereikend voor de maatregelen die nog moeten worden uitgevoerd en wordt om die reden verhoogd.

Onderwijshuisvesting

Uw raad is in de brief van 23 januari 2024 geïnformeerd over de financiële stand van zaken van het KC Buitenhof en de gevolgen voor de totale planning. Uit de doorrekening van het project KC Buitenhof blijkt een substantieel aanvullend krediet nodig. Voor de aanvraag van het extra krediet ontvangt u separaat een raadsvoorstel. Het startjaar voor de afschrijving van deze investering schuift door naar 2026 waardoor de kapitaallasten voor 2025 vrijvallen. In genoemde brief is aangegeven dat wij naar aanleiding van de ontstane situatie voor de overige projecten eerst het IHP actualiseren. De uitkomsten van die actualisatie verwachten wij in het voorjaar van 2025 te presenteren. Zeker is wel dat de eerder beschikbaar gestelde kredieten cq opgevoerde investeringsvoornemens niet toereikend zullen zijn en dat de kapitaallasten op termijn zullen toenemen. Zeker is ook dat de realisatie voor de projecten Elckerlyc, Willem de Zwijger en De Schakel zullen afhangen van genoemde actualisatie en dus later starten. Over de financiële consequenties zal u volgend jaar aan de hand van het geactualiseerde IHP worden geïnformeerd. Vooruitlopend op die doorrekening houden we nu wel rekening met een wijziging van de kapitaallasten teneinde tot een zo nauwkeurig mogelijke meerjarenraming te komen.

Vervanging bureau stoelen

De bureaustoelen op het gemeentehuis dienen vervangen te worden. De stoelen hebben (arbotechnisch) een levensduur tussen de 7 en 10 jaar. De huidige stoelen zijn aangeschaft in 2018. Vanwege coronajaren zijn de stoelen minder intensief gebruikt en gaan we daarom uit van een levensduur van 10 jaar. Vervanging plannen we in 2028.

F. FIN.OVERZICHT

FINANCIËLE POSITIE KADERNOTA 2025 + = nadeel en - = voordeel	I/S	Autonoom / bestaand/ nieuw beleid	2025	2026	2027	2028	Nr
Stand van de begroting voor de Kadernota 2025-2028	I/S		6.250	3.867.877	3.850.926	3.763.733	
Begrotingssaldo voor de start van de kadernota 2025		Autonoom	6.250	3.867.877	3.850.926	3.763.733	
Mutaties Kadernota 2025							
<i>Programma 1 Meedoen in Leiderdorp</i>							
SOZ afdracht extra kosten	S	Autonoom	629.349	490.753	347.630	272.080	101
Deelnemersbijdrage Hecht bpi bpk sleutel	S	Autonoom	7.744	7.744	7.744	7.744	102
Armoedefunctionaris	S	Autonoom	30.000	60.000	60.000	60.000	103
Bibliotheek	S	Autonoom	50.000	50.000	50.000	50.000	104
Beschutte werkplekken realiseren	S	Autonoom	25.000	25.000	30.000	35.000	105
Uitvoeringbudget sociale agenda	S	Autonoom	0	75.000	75.000	75.000	106
Totaal programma 1 Meedoen in Leiderdorp			742.093	708.497	570.374	499.824	
<i>Programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp</i>							
Onderhoud Zijlleenmolen	I	Autonoom	250.000	0	0	0	201
Onttrekking uit de Algemene Reserve	I	Autonoom	-250.000	0	0	0	201
Verkenning Regionale Ontwikkelingsmaatschappij	I	Autonoom	35.000	0	0	0	202
Extra beheerbudget Pinksterbloem	S	Autonoom	0	-135.800	2.200	2.200	203
Toevoeging naar voorziening Riolering	S	Autonoom	0	17.000	0	0	203
Toevoeging naar voorziening Water	S	Autonoom	0	30.000	0	0	203
Toevoeging naar voorziening Straatmeubilair	S	Autonoom	0	22.000	0	0	203
Toevoeging naar voorziening Groen	S	Autonoom	0	57.000	0	0	203
Inhuur en indexering Doesbrug	S	Autonoom	13.500	13.500	13.500	13.500	204
Dekking uit stelpost indexeringen	S	Autonoom	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500	204
Duurzaamheidscentrum	I	Nieuw beleid	200.000	0	0	0	205
Res. Bouw en grondexpl. / Fonds Soc. Woningbouw	I	Nieuw beleid	1.256.892	0	0	0	206
Algemene reserve	I	Nieuw beleid	-1.256.892	0	0	0	206
Halvering leges evenementen	S	Nieuw beleid	9.006	9.006	9.006	9.006	207
Totaal programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp			244.006	-794	11.206	11.206	
<i>Programma 3 Bestuur en organisatie van Leiderdorp</i>							

FINANCIËLE POSITIE KADERNOTA 2025 + = nadeel en - = voordeel	I/S	Autonoom / bestaand/ nieuw beleid	2025	2026	2027	2028	Nr
Controlekosten SiSa	S	Autonoom	4.000	4.000	4.000	4.000	301
Overzetten budget van GHOR naar VRHM	S	Autonoom	85.000	85.000	85.000	85.000	302
Overzetten budget van GHOR naar VRHM	S	Autonoom	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000	302
Deelnemersbijdrage VRHM 2025	S	Autonoom	5.740	5.740	5.740	5.740	303
Deelnemersbijdrage HR 2025 extra formatie RBL	S	Autonoom	19.917	19.917	19.917	19.917	304
Regionale investeringsagenda HR	S	Autonoom	110.510	110.510	110.510	0	305
Dekking bijdrage RIA uit algemene reserve	S	Autonoom	-110.510	-110.510	-110.510	0	305
Totaal programma 3 Bestuur en organisatie van Leiderdorp			29.657	29.657	29.657	29.657	
<i>Programma Algemene dekkingsmiddelen</i>							
Geldleningen	S	Autonoom	-350.000	-250.000	-150.000	-50.000	401
Deelnemersbijdrage BSGR 2025	S	Autonoom	-13.016	-13.016	-13.016	-13.016	402
Deelnemingen	S	Autonoom	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000	403
Indexeringen	S	Autonoom	-75.777	0	0	0	404
VJN AU Schrappen opschalingskorting	S	Autonoom	850.000	-860.000	-852.000	-846.000	405
Areaalontwikkeling OZB	S	Autonoom	0	0	-43.453	-43.453	406
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen			346.207	-1.188.016	-1.123.469	-1.017.469	
<i>Programma Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien</i>							
Kapitaallasten investeringen	S	Autonoom	-141.810	8.852	404.490	521.251	501
Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio	S	Autonoom	133.835	133.835	133.835	133.835	502
Totaal programma Overhead, vpb en onvoorzien			-7.975	142.687	538.325	655.086	
Totaal Kadernota inclusief Begrotingsaldo			1.360.238	3.559.908	3.877.019	3.942.037	

De financiële kadernota sluit in de jaren 2025 tot en met 2028 met een begrotingstekort. Het verrekenen van deze uitkomsten met de behoedzaamheidsreserve is geen optie want de tekorten zijn veel hoger dan er in de reserve beschikbaar is. In het voorwoord gaan we in op de mogelijke inzet van dekkingsmaatregelen zoals die in kaart zijn gebracht in de nota Het Ravijn Overbruggen.

GEMEENTEHUIS
WILLEM-ALEXANDERLAAN 1
2351 DZ LEIDERDORP

POSTBUS 35
2350 AA LEIDERDORP

071 54 58 500
INFO@LEIDERDORP.NL
WWW.LEIDERDORP.NL

leiderdorp